

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

12 – 13 жовтня 2017 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Видання присвячене

115-річчю Одеської національної академії харчових технологій

**та 5-річчю Навчально-наукового інституту прикладної
економіки і менеджменту ім.Г.Е.Вейнштейна**

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 12-13 жовтня 2017р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2017. – 291 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Ангелов Г.В. – д-р філософії, проф., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц., Савенко І.І. – д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 3 від 03.10.2017 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису
Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність
наданих матеріалів

ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОВІДНОСИН ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Мордовець М. В., к. п. н., ст. викладач

Одеська національна академія харчових технологій

Структура правового статусу особи складається з її прав і обов'язків. Однак традиційно в сучасній науковій літературі основна увага приділяється саме прав особистості, а не її обов'язків. Говорити і писати про права людини модно і вигідно, це вітається «цивілізованим світовим співтовариством», тобто певними структурами в Європі і Америці. У той же час, не можна заперечувати, що права людини належать до числа найважливіших категорій сучасної юриспруденції. Інститут прав людини розвивається вже протягом тривалого часу. Права людини і громадянина - складне і різноманітне суспільне явище, яке відбулося в своєму розвитку ряд послідовно змінювали один одного етапів. В тій чи іншій мірі права особистості існували в умовах всіх суспільно-економічних формацій, але в повній мірі знайшли своє втілення з розвитком світового конституціоналізму, отримали закріплення в перших і подальших конституційних актах.

Зародження сучасних ідей про права людини пов'язано з появою лібералізму як напрямки політико-правової думки. Лібералізм - це плід західноєвропейської культури, який отримав свій розвиток в працях Вольтера, Гроція, Джефферсона, Дідро, Локка, Монтеск'є, інших західних авторів. Доктрина конституціоналізму стала розроблятися в творах просвітителів ХУІІ - ХУІІІ. В їх роботах вона зв'язувалася насамперед з вимогою прийняття конституції, яка, як говорилося, регулювала б відносини влади і особистості (людини і громадянина).

Ідеологи лібералізму проголошували свободу, непорушність приватної власності, природні права людини. Найбільш яскраве втілення ці ідеї отримали в працях англійського мислителя Джона Локка. У своїх працях Локк обґрунтував ідею невід'ємних прав людини, в першу чергу, права на свободу, яке він пов'язав з правом на приватну власність. Особливе місце займає у Локка вчення про природні права людини, якого він розглядає як основну одиницю суспільства.

Сьогодні загально визнано, що права людини відіграють найважливішу роль у взаєминах особистості і держави. Вони встановлюють сферу свободи і самовизначення особистості, її автономію; стабілізують суспільні відносини на основі загально визнаних міжнародних стандартів у галузі прав і свобод людини; визначають межі діяльності держави щодо втручання в сферу свободи людини; визначають відповідальність держави перед особистістю і суспільством. Проблема прав і свобод людини - це одна з основних проблем, чи не головна, в житті людини. Тому права і свободи людини завжди ставилися до ряду найгостріших ідейно-теоретичних і політичних проблем суспільно-політичного життя, що визначають хід всесвітньо-історичного процесу. Відзначаючи настільки важливе значення прав людини для розвитку особистості, суспільства і держави, не можна, проте, забувати, що, поряд з правами, в структуру правового статусу особистості входять і обов'язки. Акцент на правах особистості, властивий європейському правосвідомості і праворозуміння, відсуває обов'язки особистості на другий план. Такий підхід видається не зовсім вірним. У східних державах,

навпаки, нерідко основний упор робиться саме на обов'язках людини. В першу чергу, це відноситься до мусульманських країн, в яких право засноване на нормах Корану, в якому ідея обов'язків є домінуючою. Якщо розглядати джерела права Стародавнього Сходу, такі, як, наприклад, Закони вавилонського царя Хаммурапі, неважко перекоонатися, що там ідея обов'язків людини займає не останнє місце. Те відноситься і до релігійно-правовим вченням Індії: брахманізму і індуїзму.

Людина має обов'язки, які можуть і не залежати від держави. Це обов'язки по відношенню до своїх близьких, родичів, друзів, іншим людям. Вони мають, як правило, моральний або релігійний характер, не захищаються силою державного примусу. Це відрізняє дані обов'язки від обов'язків юридичних, тобто накладаються державою і встановлюються нормами права. Держава надає суб'єкту відповідні можливості, гарантує їх реалізацію, а він - в свою чергу - в своєму розпорядженні і користується такими виключно в обмін на те, що стає володарем політичних прав суб'єкт приймає на себе зобов'язання по відношенню до держави, рівні по соціальної цінності роздобувати політичних прав.

Таким чином, людина і держава як би укладають договір, в якому обов'язки виступають в якості свого роду розплати за придбані права. Звісно ж, що права і обов'язки нерозривно пов'язані між собою і є взаємодоповнюючими елементами правового статусу особистості. З одного боку, кожної обов'язки особистості відповідає певне право держави. У той же час, кожному праву особистості відповідає обов'язок держави. Що стосується самої особистості, її права не можуть існувати без обов'язків. Тільки виконуючи свої обов'язки, вона набуває і свої права. Дійсно, якщо існує певна право особистості, то це право неможливо реалізувати без наявності у кого-то відповідає даному праву обов'язки. Право одного на соціальну допомогу не реалізується без обов'язки іншого сплачувати податки. При цьому передавальною ланкою в системі прав і обов'язків виступає держава, яка акумулює суму виконаних індивідами обов'язків і направляє їх на реалізацію властивих індивідуумам прав. Можна навіть стверджувати, що проблема прав і свобод людини виникає тільки тоді і після того, коли хтось із учасників соціально-політичних відносин перестає виконувати свої обов'язки, дотримуватися встановлених норм життя. Це вірно і для відносин людини з державою. Невиконання своїх обов'язків одними людьми створює проблеми в реалізації прав іншими членам суспільства. Наприклад, невиконання обов'язків по сплаті податків призводить до нестачі коштів у державному бюджеті для реалізації соціальних прав недостатньо забезпечених категорій населення.

Проаналізувавши міжнародно-правові норми, пов'язані з правовим статусом особистості, Д.З. Мутагіров справедливо пише, що в міжнародних пактах про права і свободи обов'язки лаконічно перераховуються в преамбулі, а права і свободи - розгорнуто в численних статтях. Як виняток він називає Американську декларацію прав і обов'язків людини і Африканську хартію прав людини і народів, преамбули яких проголошують єдність прав і обов'язків людини, обумовленість прав обов'язками. Автор робить висновок, що «обов'язки людини виростають з об'єктивної необхідності, а права - з обов'язків і як умова їх виконання».

Дійсно, якщо розглядати людське суспільство в історичній ретроспективі, нескладно перекоонатися, що і суспільство, і держава не можуть існувати без

обов'язків. Існування без прав повністю теж неможливо, проте зустрічалися суспільства, в яких без прав існувала переважна маса населення. Дихотомія «права - обов'язки» виникла, в цьому випадку, між різними соціальними групами, коли обов'язків одних відповідали права інших. Для сучасного суспільства, який вважає себе цивілізованим, така дихотомія прийнятна тільки в принципово іншому ракурсі - коли прав особистості відповідають її ж обов'язки.

До загальних ознак прав і обов'язків можна віднести наступні: вони складають юридичний зміст позитивного права; з їх допомогою здійснюється правове регулювання поведінки людей, їх колективів та організацій; служать задоволенню індивідуальних і громадських інтересів і потреб; розкривають рівень політичного і правового режимів в суспільстві; відображають якість правотворчої та інших юридичних технологій, які тісно пов'язані з кількісними і якісними характеристиками прав і обов'язків, ефективністю їх реалізації всередині країни і на міжнародній арені. Все це говорить про єдність даних правових явищ. Однак, в сучасному світі цілісність, узгодженість цих взаємних, парних категорій відсутня, існує певна дисгармонія в їх закріпленні як в міжнародних актах, так і в законодавстві нашої держави.

Аксіомою є той факт, що кожна людина має права і свободи, які в будь-якій державі повинні гарантуватися, визнаватися і захищатися. Дане положення бере свій початок з теорії природного права, відомими представниками якої були Монтеск'є, Вольтер, Ж.-Ж. Руссо, ін. видатні вчені. Ця концепція вперше знайшла закріплення у французькій «Декларації прав людини і громадянина» 1789 р

Права людини є складним, що динамічно розвивається феномен, який вийшов, з одного боку, за межі власне правознавства і виступаючий, наприклад, в якості філософських концепцій або ідеологічного обґрунтування певних акцій (будь то, наприклад, міжнародна діяльність держав чи дії окремої людини), а з іншого боку, являє собою цілком певну юридичну конструкцію, яка встановлює механізм взаємовідносин людини і держави. Розвиток цього механізму відбувається як в просторі (на регіональному рівні, рівні окремих держав і міжнародному рівні), так і в часі (зміна поколінь прав людини), характеризується постійною модернізацією і є по суті юридичним, формальним відображенням конкретно історичного визнання місця і ролі індивіда в суспільстві.

Як цілісне утворення людська спільнота являє собою систему різномірних (економічних, політичних, юридичних, моральних, естетичних, релігійних та ін.) Відносин між людьми, соціальними інститутами, державами, народами. Причому як перераховані, так і інші суспільні відносини існують не автономно, не ізолювано, а накладаючись, переплітаючись, обумовлюючи один одного. Однак в будь-якому випадку сторони, учасники суспільних відносин, пов'язані між собою правами та обов'язками, які є універсальним засобом консолідації соціуму, надання йому стійкості і визначеності. Головна характеристика суспільних відносин будь-якого виду - їх правообязанностное зміст. Пов'язуючи суспільство в єдине ціле, права і обов'язки індивідів складають їх соціальний статус, позначають місце, займане кожним людиною серед людей, ареал історичної творчості. Ось чому принципово важливо досліджувати механізм становлення індивідів мають права і несуть обов'язки. Чільне місце в сформованих уявленнях

про джерела прав і обов'язків індивідів займає вчення про їх природне походження. За сотні років теоретичної роботи з проблем права поняття "природне" втратило своє суворе значення природного, що позначає зовнішній світ, що оточує людину, або його організм як соціобіологічної істоти. Сьогодні, говорячи про природні права, автори найчастіше мають на увазі, що права дісталися людям без будь-яких зусиль з їхнього боку, притаманні їм просто в силу причетності до людського роду. Для здобуття цих прав індивідам не потрібно що-небудь робити, здійснювати будь-які вчинки і т. П. У цій ілюзії байдикування і полягає секрет привабливості так званої теорії природних прав людини. Насправді ні в філософській, ні в юридичній науці не склалося наукової теорії природних прав людини. Місце систематичного знання займають декларативні положення і установки.

Кожне право обтяжене обов'язками. Саме тому права не є абсолютними і можуть бути обмежені в більшій чи меншій мірі. Створення та підтримка гармонійних відносин в суспільстві вимагає в тому числі не тільки поваги до прав людини, а й виконання ним певних обов'язків. А надмірна увага до прав і відтискування на другий план обов'язків людини, так само як і здійснення прав за всяку ціну, викликають несприятливі наслідки для взаємин між індивідами і суспільством. Відсутність визначення основних обов'язків людини на тому ж рівні, що і його прав неминує призводити до переваги в бік вимоги негайного і беззастережного здійснення тільки його прав. Такий підхід, як своєрідне спотворення особистісної орієнтації, може призвести до вчинення злочинів, а акцентування ж прав людини без відповідної ухвали обов'язків може стати криміногенним фактором.

Література

1. Нешатаева Т. Н. Решения Европейского Суда по правам человека: новеллы и влияние на законодательство и правоприменительную практику: моногр./Т.Н. Нешатаева. - М.: Норма: Инфра-М, 2013. - 304 с.
2. Паліюк В.П. Стаття 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: українське законодавство та судова практика / В. П. Паліюк. – Миколаїв : Іліон, 2010. – 556 с.
3. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини / Л. В. Пастухова. – Сімф. : Таврія, 2009. – 224 с.
4. Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі / Укр. правнича фундація. – К. : Укр. центр правничих студій, 1999–2008, 2011–2013.

РОЛЬ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У РОЗБУДОВІ: ПРОБЛЕМИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Орлова В. О., к. ю. н., ст. викл., Михайлова В. Л., к. ю. н., ст. викл.
Одеська національна академія харчових технологій

Останні десятиліття стає зрозумілим, що суспільні перетворення пов'язані, в першу чергу, зі змінами у свідомості людини. На тлі суспільних перетворень та їх трансформацій у системах освіти важливу роль відіграє питання формування

61. РОЛЬ КУЛЬТУРНОГО ТА ЕКОНОМІЧНОГО ФАКТОРУ У ПОКРАЩЕННІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ 172
Хмура О. Г.
62. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ 174
Купріна Н.М.
63. СТРУКТУРИЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ «ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА» 177
Покровська Н.М.
64. МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ 181
Бондаренко С.А.
65. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ 184
Васьковська К.О.
66. ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ 186
Дідух С.М., Слюсаренко К.С.
67. ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОЮ СПРАВЕДЛИВІСТЮ 3 189
Ангелов Г. В., Кирилук О. С.
68. РОЛЬ КУЛЬТУРИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ 193
Ангелов Г. В., Соловей А. А., Шубаба М.
69. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА 197
Ангелов Г.В., Соловей А.О.
70. СЕМЬЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ И ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ 201
Ангелов Г.В.
71. ГРАЖДАНСКОЕ ОБЩЕСТВО И СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МАСС 209
Ботика Т.С.
72. ВСЕ НАЧИНАЕТСЯ С ДЕТСТВА: ВОЗРАСТНАЯ СПЕЦИФИКА ФОРМИРОВАНИЯ ТРУДОЛЮБИЯ 212
Ханс – Курт Либерштет, Ангелов Г.В., Алхури Юсеф
73. СІМ'Я У ФОКУСІ ФІЛОСОФІЇ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ 216
Іванов Є. В.
74. ЩОДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МОЛОДОГО ВЧЕНОГО ТА ІНЖЕНЕРА 221
Лар'яновський І.С.
75. САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ 225
Михайлова В.Л., Мельник Ю. Н., Ихтияр Самет (Турція)
76. ENHANCEMENT OF EMPLOYEES' MOTIVATION WHILE IMPROVING MANAGEMENT SYSTEM 229
О. Muhailovska
77. ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМВІДНОСИН ПРАВ ТА ОBOB'ЯЗКІВ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ 234
Мордовець М. В.,
78. РОЛЬ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У РОЗБУДОВІ: ПРОБЛЕМИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ 237
Орлова В. О., Михайлова В. Л.
79. КОМПАРАТИВІСТСЬКИЙ ЕКСКУРС У СУТНІСТЬ ДОГОВОРУ У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТАХ ДЕЯКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ 242
Осадча І. А.
80. СОЦИАЛИЗАЦИЯ И САМОИДЕНТИФИКАЦИЯ ЛИЧНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ 245
Стояно О.А.
81. ПІДВИЩЕННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ НАРОДУ – ДОМІНАНТНИЙ НАПРЯМОК ЇЙОГО САМООЧИЩЕННЯ ВІД КОРУМПОВАНОСТІ 249